

2 Δεκεμβρίου 2008

Ο Γέρων Ελπίδιος Νεοσκητιώτης

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

Οι Γέροντες Ευστάθιος και Ελπίδιος

Ο αξιομνημόνευτος γέρων Ελπίδιος ήτο **δίδυμος αδελφός του [Ιερομάρτυρος Φιλουμένου](#)**, του **μαρτυρήσαντος προσφάτως εις την Παλαιστίνην υπό των Εβραίων**, το δε άγιόν του λείψανον ευρίσκεται άφθαρτον εις τα Ιεροσόλυμα με εμφανή τα σημεία της αγιότητος εκ της υπερφυσικής ευωδίας και των θαυμάτων...

Εκ της νεαρής ηλικίας των μακαρίων αυτών ηνήφθη εις την ψυχήν των ο θεός πόθος και αντί άλλης α-πασχολήσεως είχαν την μελέτην των πατερικών βιβλίων και την προσευχήν. Όταν κάποτε ανέγνωσαν τον βίον του οσίου πατρός ημών Ιωάννου του Καλυβίτου, τόσο πολύ εθέλχθησαν εκ του ηρωικού παραδείγμα-τος

του επιγείου αυτού αγγέλου, ώστε αμέσως και οι δύο εκ συμφώνου έφυγον κρυφίως εκ των γονέων των δια την Ιεράν Μονήν Σταυροβουνίου, εις ηλικίαν μό-λις δεκατεσσάρων ετών.

Η Μονή αυτή ευρίσκετο τότε εις πνευματικήν άνθησιν, έχουσα ως πρότυπον την κοινοβιακήν ζωήν των αγιορείτικων μονών. Τότε έλαμπε εις αυτήν ως φωστήρ μεταξύ των πολλών άλλων και ο ακάματος παπα-Κυπριανός, ο πνευματικός γίγας, του οποίου το παράδειγμα και η διδασκαλία εφώτιζον και ελάμπρυνον τον πνευματικόν ορίζοντα εις όλην την Κυπρια-κήν Εκκλησίαν. Η γνήσια οσιοπατερική γραμμή του περιβάλλοντος αυτού έβαψε την πρώτην και ανεξίτηλον βαφήν της πατερικής γραμμής και παραδόσεως εις τας παιδικάς ψυχάς των νεαρών τότε δοκίμων.

Εις την Ιεράν αυτήν παλαιστραν έμεινον επί εξαετίαν όλην, κατόπιν **δε έφυγον διά την Παλαιστίνην**, δι-ότι έκλονίσθη επικινδύνως υγεία των λόγω του αυστηρού προγράμματος της Μονής. Ούτω παρέμεινον πλέον ως τακτικά μέλη της Αγιοταφίτικής Αδελφότητας. Κατά το 1937 ο π. Ελπίδιος χειροτονήθη εις διάκονον και το 1940 εις πρεσβύτερον του εδόθη δε η ευκαιρία να τελείωση και το εκεί Γυμνάσιον. Έκτοτε υπηρέτησεν εις πολλές θέσεις του Πατριαρχείου, ό-πως Ηγούμενος της Μονής του Προδρόμου, κατόπιν εις την Τιβεριάδα και ύστερον Πατριαρχικός Έξαρχος εις Ναζαρέτ. Εκεί έλαβε και το οφίκιον του άρχιμανδρίτου, και εκεί τον συνητηήσαμεν κατά το Φθινόπωρον του 1946, ότε επεσκέφθημεν την Παλαιστί-νην. Θα μας μείνη αλησμόνητος η φιλοφροσύνη και η στοργή μετά της οποίας μας εξενάγησεν. Η συγκίνησίς μας δε έκορυφώθη, όταν κατά την ανάβασίν μας εις το Θαβώρειον Όρος έπαλλε μετά πάσης μελωδικότητος τα αρμόδια τροπάρια, καθώς και το συγκλονιστικόν «Ιδού αναβαίνομεν εις Ιεροσόλυμα και παραδοθήσεται ο υιός του ανθρώπου καθώς γέγραπται περί αυτού... ».

Τό 1947 προσελήφθη εις την υπηρεσίαν του Πατρι-αρχείου Αλεξανδρείας και απεστάλει εις Μοζαμβίκην όπου παρέμεινε μέχρι το 1952. Κατόπιν ήλθε εις Αθή-νας και ενεγράφη εις την Θεολογικήν Σχολήν του Πα-νεπιστημίου οπόθεν και απεφοίτησε το 1956. Το επόμενον έτος της αποφοιτήσεώς του μετέβη εις Λονδίνον, όπου ύπηρέτησεν ως προϊστάμενος του ναου των Αγίων Πάντων και συγχρόνως παρηκολούθησε μα-θήματα Ερμηνείας Καινής Διαθήκης και Εκκλησια-στικής Ιστορίας εις το Βασιλικόν Κολλέγιον. Το 1959 διωρίσθη υπό του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας Έξαρχος του Θρόνου, κατ' αρχάς εν Οδησσώ Ρωσσίας και ακολούθως εν Ελλάδι. Κατόπιν προσκλήσεως και πολλών προτροπών μετέβη εις Κύπρον ως ιεροκήρυξ της Επαρχίας Πάφου και μετά Ηγούμενος της Μο-νής Μαχαιρά.

Μετά από τα επίμοχθα αυτά διακονήματα επέ-στρεψε εις την Ελλάδα και ανέλαβε την εφημερίαν του θεραπευτηρίου του Ερυθρού Σταυρού. Εδώ πα-ρέμεινε επί εξαετίαν και προσέφερε με ακούραστον διάθεσιν και θείον ζήλον μεγάλην

πνευματικήν υπηρεσίαν όχι μόνον εις τους πάσχοντα, αλλά και εις το όλον περιβάλλον του νοσοκομείου πράγμα, το οποίον όλοι μέχρι σήμερα μετ' ευγνωμοσύνης αναπολούν. Κατόπιν μετετέθη εις τον ναόν της Άγιας Τριάδος Αμπελοκήπων, όπου και συνέχισε την καλήν του διακονίαν, εντεύθεν δε απεσύρθη πλέον διά παντός διά να άνευρη τόπον ήσυχον, όπως πάντοτε ένοστάλη. Ενθυμούμαι, όταν τον συνήντησα εις την Ναζαρέτ το 1946, μετά πόσης νοσταλγίας μοι έξομολογήθη την δι-ακαή του επιθυμίαν να ζήση ως απλούς μοναχός εις τόπον ήσυχον και αμέριμνον! Και πάλιν αργότερον, ότε ευρίσκετο εις την χώραν μας, έκλεπτε ολίγον χρόνον δι' ολιγοήμερον επίσκεψιν εις τον Άθω, διά τον ο-ποίον εθερμαίνετο η καρδιά του, αναζητών τόπον κατάλληλον της μελλοντικής του καταπαύσεως. Ο λό-γος της παραμονής του εις τον κόσμον, και εν τη υπη-ρεσία πάντοτε της Έκκλησίας δεν ωφείλετο εις την αναζήτησιν τιμών τας οποίας ίσως άλλοι να επιδιώ-κουν, άλλ' εις οίκογενειακάς υποχρεώσεις, αι οποίαι μοιραίως του εκληροδοτήθησαν χωρίς να τας προσδοκά.

Όταν κάποτε με έπεσκέφθη εις την Νέαν Σκήτιν, εις την καλύβην των Άγιων Αναργύρων, με παρεκάλεσε να τον εγγράψω διά της κυριάρχου Μονής εις την Ιδικήν μου συνοδίαν, διά να έχη θέσιν, όταν συν Θεώ αποδεσμευθή εκ των εν τω κόσμω υποχρεώσεων του, να έλθη να ζήση ως μοναχός. Εγώ τον ενεθάρρουνον ότι δεν θα του αρνηθώ όταν θα ήρχετο εις τό μέλλον, πράγμα τό οποίον εν τέλει έγινε υπό άλλας συνθήκας και εις ετέραν καλύβην της Σκήτεως, την ο-ποίαν εκτίσαμεν σχεδόν εξ αρχής μόνοι μας.

Ούτε οι τιμητικοί τίτλοι, ούτε αι αξίαι του κόσμου τούτου ηδυνήθησαν να σκιάσουν τον πρώτον ζήλον και πόθον τον οποίον εξ αρχής η θεία χάρις ενεφύτευσεν εις την αθάνα ψυχήν τόσον αυτού όσον και του αδελφού του Φιλουμένου, με τον οποίον ωμοιάζον καταπληκτικώς και εις την όψιν και εις τον χαρακτήρα και εις την γνώμην και εις την θέλησιν. Δικαίως λοιπόν οι πατέρες μας λέγουν ότι «η πρώτη βαφή ως εκ πορ-φύρας ουκ αποβάλλει». Η πρώτη βαφή της μοναχικής ιδέας, η οποία ως θείος έρωσ και ζήλος εσπάρη εις την παιδικήν των ψυχήν εις την Μονήν της πατρίδος των, εκαρποφόρησε τριάκοντα και εξήκοντα και εκατόν κατά τον λόγον του Κυρίου μας, και ουδείς παράγων ή αφορμή των τοσούτων κλυδωνισμών της ζωής ήδυνήθη να τους απόσπαση εκ του αρχικού των σκοπού. Ιδού ο λόγος διά τον οποίον επιμένομεν ότι πρέπει να διαπαιδαγωγούνται παιδιόθεν οι άνθρωποι εις την ευσέβειαν και την αρετήν, διά να γίνουν στερεά τα θεμέλια της μετέπειτα ζωής των. Θα προσθέσω έν ακόμη ζωντανόν παράδειγμα περί τούτου προς διαπίστωσιν αυτής της πραγματικότητας.

Όταν ήσαν εις την Ιερουσαλήμ και παρηκολούθουν εις το εκεί Γυμνάσιον τα εγκύκλια μαθήματα, δεν παρημέλουν τα μοναχικά των καθήκοντα. Και όταν ακόμη εύρισκον αντιδράσεις, διέμενον κεκλεισμένοι εις τα δωμάτια των και εμελέτων και ανεγίνωσκον κά-τι εκ της νυχθημέρου των ακολουθίας, όπως συνήθιζον εις το μοναστήριόν των. Όταν νεώτεροι τρόφιμοι της εκεί αδελφότητας και συμμαθηταί

των ήρχοντο ά-νευ λόγου διά να τους ενοχλήσουν, πράγμα σύνηθες εις τους νέους, αυτοί διά να απαλλαγούν από αυτούς επροφασίζοντο ότι τότε θα ανεγίνωσκον την εννάτην ώραν ή τον εσπερινόν και ήρχιζον την προσευχήν, πράγμα το οποίον βλέποντες οι απρόσκλητοι και αδι-άφοροι επισκέπται έφευγον αμέσως και ούτως απηλλάσσοντο οι φιλόσοφοι ερασταί της προκοπής και σω-τηρίας από τας άσκοπους και ματαίαις συναντήσεις. Η φιλακόλουθος αυτή διάθεσις υπήρχε πάντοτε εις τους ευλαβείς αυτούς αδελφούς καθ' όλον τό στάδιον της ζωής των έως αυτού του γήρατος, εξ όσων διεπιστώσαμεν και εκ της προσωπικής συναναστροφής και των όσων ηκούσαμεν από τους γνωρίζοντας αυτούς. Ο π. Ελπίδιος εσπούδασε και την Νομικήν. Ούτω με-τά των καθηκόντων του εφημερίου είχε και τα μαθή-ματα, και εδυσκολεύετο κάποτε να συμπληρώνη τα μοναχικά του χρέη, τα οποία όμως δεν ηννόει ποτέ να παράλειψη. Τότε, εν τη απλότητί του έβαλλε την αδελφήν του ή τους ανεπιούς του νά αναγινώσκουν ο καθείς από έν μικρόν μέρος της ακολουθίας του, π.χ. έν κάθισμα του ψαλτηρίου ή κανόνας εκ της Παρα-κλητικής και του Μηναιίου, εις δε τα πνευματικά του τέκνα και ιδίως τας αδελφάς του νοσοκομείου, να του κάμουν ολίγας μετανοίας, διά να συμπληρωθή ο κα-νών του.

Εδώ πάλιν εις το Άγιον Όρος δεν άφηνε κάτι από τα καθήκοντά του, αλλά τα συνεπλήρωνε εις το κελλίον του μετά προσθήκης, διότι ανεγίνωσκε παρακλή-σεις δι' όλον τον κόσμον, εξορκισμούς και ευχάς δι' ό-λους τους μοναχούς της Σκήτεως και όλου του Άγιου Όρους. Όταν ήθελε να ταξιδεύση εις την Δάφνην και εμάνθανε ότι θα εταξίδευε και κάποιος γνωστός του από τους πατέρας της Σκήτεως, εφαινετο λυπημένος, και όταν ηρωτάτο διατί αισθάνεται ούτως, απεκρίνετο : «Θα πάη και αυτός ο ευλογημένος μαζί μας εις την Δάφνην και δεν σιωπά καθόλου και δεν θα μας αφήση να πούμε καμμιά ευχή». Επόθει πάντοτε ο ευλογημένος αυτός γέρων την αποδέσμευσιν από τας έξωτερικάς υποχρεώσεις, δια να ζήση ησύχως ως αληθινός μοναχός, πράγμα το οποίον από παιδικής ηλικίας εξέλεξεν.

Εκείνο επίσης το οποίον τον απησχόλει ήτο η από Θεού πληροφορία εις ποίον τόπον να αποκατασταθή. Το Άγιον Όρος ήτο πάντοτε η εκλογή και η νο-σταλγία του, αλλά ήθελε να έχη και από μέρους της χάριτος πληροφοριάν και παρεκάλει πάντοτε την Δέ-σποινά μας Θεοτόκον, την οποίαν ιδιαιτέρως ηυλαβείτο, να τον οδηγήση. Ούτως, όταν κάποτε ησθένησε και εισήχθη εις το νοσοκομείον και ηγωνία διά την έκβασιν της υγείας του, είδε την Δέσποινάν μας εις τον ύπνον του και του είπε: «Μή φοβείσαι, θα γίνης καλά και θα έλθης στο περιβόλι μου». Ύστερον, όταν τον απησχόλει πάλιν πως θα πραγματοποιηθή το θέμα αυτό, όπως έλεγε εις τους πατέρας, του έδειξεν η χά-ρις από την κορυφήν του Άθωνος μίαν φωτεινήν α-κτίνα, όπως το ουράνιον τόξον, η οποία κατήρχετο ά-νωθεν της καλύβης του Ευαγγελισμού όπισθεν του Πύργου της Σκήτεώς μας, όπου και όντως αργότερον παρέμεινε.

Μας επληροφόρησαν επίσης πνευματικοί του α-δελφοί μετά τον θάνατον του ότι

εγνώριζε μετά λεπτο-μέρειας το μαρτύριον του αδελφού του Φιλουμένου εις την Παλαιστίνην, ότι ήκουε τούς δαρμούς του και τον ίδιον να του φωνάζη, **«αδελφέ μου, με σκοτώ-νουν!»**. Κάποτε πάλιν ευρισκόμενος εις μίαν πτωχήν οικογένειαν ευλόγησε την τράπεζαν της οποίας το φαγητόν ήτο πολύ ολίγον και δεν θα έφθανε· τους καθησύχασεν όμως, τους προέτρεψε να έχουν πίστιν και μετά την ευλογίαν έφαγον πλουσίως και επερίσσευσε και διά το δείπνον. Εις τον Έρυθρόν Σταυρόν, όπου ήτο εφημέριος, εις φίλος του ιατρός, επρόκειτο να κάμη έγχείρησιν εις τον οφθαλμόν του, ο οποίος έπασχε από γλαύκωμα και όταν ο πατήρ Ελπίδιος τού ηυχήθη εθεραπέυθη και δεν εχρειάσθη να γίνη έγχείρησις. Πολλοί μας είπον ότι τον είδον όταν ελειτούργει να ίσταται εις τον αέρα και άλλοτε να έχη εις την κεφα-λήν του φωτοστέφανον.

Άλλοτε πάλιν εις τας Αθήνας ενώ επήγαινε με αυτοκίνητον εις την Πλάκαν με μίαν ευλαβεστάτην κυρίαν, διά να προσκυνήσουν την κάραν του Αγίου Νεομάρτυρος Πολυδώρου του Κυπρίου, ο οδηγός εις μίαν στιγμήν εβλασφήμησε. Τότε ο γέρων, χωρίς να τον γνωρίζη προηγουμένως, του είπε: **«Ε, Κώστα Κεφαλλονίτη, γιατί βρίζεις τα θεία;»**. Ο οδηγός εταράχθη όταν ήκουσε τον άγνωστον γέροντα να τον ελέγχει ονομαστικώς και εζήτησε συγγνώμην διά το λάθος του. Η κυρία όμως τον ηρώτησε: **«Πως ξέρεις, γέροντα, το όνομά του;» και αυτός της είπε: «Ε, καϋμένη, είπα ένα όνομα έτσι στην τύχη και βγήκε αληθι-νό»**.

Πάντοτε ταπεινός ων είχε ως κύριον μέλημα του την άφάνειαν του εαυτού του και τίποτε δεν ήθελε να τον αποκαλύπτη, να τον κάμη γνωστόν. Διά τον πλησίον του ήτο όλος αγάπη και συμπάθεια. Εδώ εις τήν Σκήτιν ποτέ κανείς εκ των Γερόντων δεν παρεπονέθη διά κάποιαν του παράλειψιν ή σκάνδαλον ή ταραχήν εις βάρος άλλου. Ως προς τον Θεόν, ήτο ευσε-βέστατος και ευλαβεστάτος και ζηλωτής της άμωμου πίστεως και ιδίως εις την λεπτότητα της πατερικής πα-ραδόσεως.

Ημείς ολίγον τον εζήσαμεν εκ του εγγύς και ησθάνθημεν την θέρμην της πατρικής του στοργής και καλοσύνης. Προσεπαθήσαμεν, όσον το εξ ημών, να τον αναπαύσωμεν εις το γήρας του εκ του φόρτου των πολλών του ασθενειών, αι οποίαι έβάρυνον τον Σταυ-ρόν του, αλλά εγνώριζεν ό καρτερόψυχος γέρων το νόημα αυτών και μάλλον αυτός ανέπαυεν ημάς. Εκεί-νο όμως, το οποίον έμεινεν ως κενόν είναι ότι ολίγον τον εχάρημεν και διά πολύ ολίγον τον ανεπαύσαμεν.

Η Δέσποινα μας Κυρία Θεοτόκος, η κουροτρόφος του ιερού αυτού τόπου, τον έλαβε ενωρίτατα διά την πραγματικήν ανάπαυσιν εις τον κλήρον των δικαίων, εκεί όπου ο ομαίμων του αδελφός ως Όσιος και Ιε-ρεύς και Μάρτυς τον ανέμενε και τον εκάλει: **«Δεύρο, αδελφέ μου, όπως ομού μονάσωμεν και την αντάμειψιν λάβωμεν αχώριστοι και ενωμένοι. Αμήν»**.